

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/51/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817204835
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8817204835.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci manželov V. N., S.. XX.XX.XXXX, M. V.. E. XXXX/XX, W. S. N.L. L. X.. L. N., S.. XX.XX.XXXX, M. V.. E. XXXX/XX, W. S. N., za účasti mal. detí W., S.. XX.XX.XXXX L. V., S.. XX.XX.XXXX N., J. M. Q. R. zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6P/78/2017-69 zo dňa 14.11.2017 takto

r o z h o d o l :

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Predmet konania.

1. Predmetom konania je rozvod manželstva účastníkov konania a úprava práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas po rozvode manželstva.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„Súd manželstvo V. N.A., S.. XX.XX.XXXX a X.. L. N., R.. Ž., S.. XX.XX.XXXX, uzavreté XX.XX.XXXX, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Q., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom 371 r o z v á d z a.

Z v e r u j e na čas po rozvode mal. W., S.. XX.XX.XXXX a mal. V., S.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

Otec je p o v i n n ý platiť výživné na mal. W. vo výške 200,- EUR mesačne a na mal. V. vo výške 150,- EUR mesačne, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s mal. deťmi každý páry vikend v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a počas letných prázdnin prvých 14 dní v mesiaci júl od 01.07 toho ktorého roka od 10.00 hod. do 14.07 toho ktorého roka do 18.00 hod. a od 01.08 toho ktorého roka od 10.00 hod. do 14.08 do 18.00 hod.

Matka je p o v i n n á mal. deti v stanovenom čase na stretnutie s otcom pripraviť a pred domom kde býva ich odovzdať otcovi a otec je p o v i n n ý mal. deti matke odovzdať na rovnakom mieste v stanovený čas. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania. “

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že vzťahy medzi partnermi sú vážne rozvrátené z dôležitých dôvodov a navrhovateľ prejavil úmysel ukončiť manželstvo rozvodom. Manželke nedôveruje, vyčíta jej zásadné veci z minulosti, ktoré nie je schopný preklenúť, čo výrazne ovplyvňuje jeho vzťah k manželke. Ide o druhý návrh na rozvod manželstva. V roku 2015 podala návrh manželka.

Po vzájomnej dohode bolo konanie zastavené s tým, že sa pokúsia vyriešiť vzniknutú krízu a zotrvať v manželstve, čo sa však zo strany manžela nepodarilo. Komunikácia medzi manželmi je formálna v snahe uchrániť maloleté deti od problémov v rodine. Berúc do úvahy tieto skutočnosti súd manželstvo rozviedol. Vzhľadom na doterajšiu starostlivosť, vek a citový vzťah, súd mal. deti zveril do osobnej starostlivosti matky. Otca zaviazal platením výživného v zmysle výroku rozsudku, t.j. po 200,- EUR mesačne na mal. W. a 150,- EUR na mal. V. Pri určení výšky výživného vzal do úvahy súd vek a potreby mal. detí, ako aj schopnosti a možnosti otca, ktoré sú vyššie ako prezentoval pred súdom. Súd neuveril tvrdeniam otca, že vykonáva funkciu konateľa spoločnosti bez nároku na odmenu a žije len z úspor. Navyše pred rokom otec odpredal osobné motorové vozidlo vyššej triedy za sumu 10 000,- EUR a počas rozvodového konania chatu za sumu 50 000,- EUR, čo je možné považovať za príjem otca. Navyše otec je zdravý, práceschopný, v produktívnom veku a nebola mu priznaná znížená pracovná schopnosť. O úprave styku rozhodol berúc do úvahy vek, citové potreby mal. detí, ako aj dohodu rodičov.

4. Poukázal na ustanovenia § 22, 23, ods. 1, § 24, ods. 1, § 25, ods. 2, 62, ods. 2,3,4,5, Zákona o rodine.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu účastníkovi náhradu trov nepriznal.

Obsah odvolania otca, vyjadrení k odvolaniu.

6. Proti výroku rozsudku, ktorým súd určil výživné podal odvolanie otec maloletej. V odvolaní uviedol, že žiada výšku výživného 100.- eur na každé dieťa. Ak sa finančná situácia otca zmení, matka môže kedykoľvek požiadať o jeho úpravu. Osobné motorové vozidlo malo 9 rokov a bolo predané za 9.300,- eur pred dvoma rokmi, nie pred rokom. Chata bola predaná za 50.000,- eur 7.7.2016, nie počas rozvodového konania. Otec je síce zapísaný ako konateľ/nie vlastník/ ale túto funkciu nevykonáva a nepoberá za ňu žiadnu odmenu. Jeho finančná situácia sa rapidne začala meniť v roku 2014 a úpadok v podnikaní nedokázal zastaviť. V tom období si požičal od brata U. N. 4-krát po 5000,-eur pre potrebu rodiny. V marci 2015 nastúpila manželka do práce, ale prispievať na domácnosť odmietla. Všetka ťarcha s bývaním zostávala len na ňom. Požičiaval si peniaze, aby mali na bývanie. Hradil všetky výdaje spojené s bývaním elektrinu aj hypotéku, deťom družinu, základnú umeleckú školu, obedy a iné. Manželka prispela na stravu, ale v minimálnom rozsahu. Aj rodinné prídavky si nechávala pre seba. Keď manželka v máji 2016 bez jeho vedomia vzala úver asi 5.000,-eur na akontáciu a kúpila na lízing osobný automobil BMW začali veritelia žiadať vrátenie pôžičiek. V júli 2016 staršiemu bratovi U. N., ktorému dlhoval a nedokázal vrátiť 20.000,- eur, musel predať chatu za 50.000.-eur. Zvyšné peniaze boli použité na chod domácnosti. Náklady na bývanie s hypotékou hradí dodnes. Finančne čiastkou 100,- eur podporuje aj dcéru E. N., S.. XX.XX.XXXX, ktorá žije so svojou matkou a študuje na Vysokej škole technickej Košice.

7. K odvolaniu otca podal písomné vyjadrenie kolízny opatrovník a matka maloletých detí, navrhli potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie v jeho napadnutej časti postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v jeho napadnutej časti vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387, ods. 1 zákona č. 160/ 2015 Z. z Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z.). Súd pri určení výživného vychádzal z veku, odôvodnených potrieb detí, ako aj z možností a schopností povinného rodiča.

Podľa § 62 ods. 2 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 63 ods. 2 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

10. Súd prvej inštancie vychádzal pri určení možností a schopností otca. Otec v čase pred podaním návrhu podnikal. Do 08.02. 2017 bol spoločníkom spoločnosti PROPLAST, s.r.o., ktorá v roku 2016 dosiahla zisk 74.991 Eur. Ako to vyplýva z údajov z obchodného registra, v roku 2016 spoločnosť z predaja majetku a materiálu dosiahla tržbu 250 500 Eur. Otec v odvolaní namieta, že v tom čase bolo podnikanie v úpadku a on si požičiaval peniaze, aby mohol pokryť chod domácnosti. Tieto jeho tvrdenia

nekorešpondujú z údajmi z obchodného registra, podľa ktorých naopak spoločnosť, v ktorej bol v tom čase spoločníkom bola v tomto období v zisku.

11. Súdy pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti vychádzajú nielen z faktických príjmov, ale v odôvodnených prípadoch aj z príjmov, ktoré by rodič mohol dosahovať, ak by sa bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobkovej činnosti alebo majetkového prospechu, alebo ak podstupuje neprimerané majetkové riziká (tzv. potenciálny príjem). Záonné podmienky pre použitie potenciálneho príjmu sú vymedzené v ustanovení § 63, ods. 2 Zákona o rodine. Potenciálny príjem predstavuje ochranu vyživovacieho nároku dieťaťa tam, kde rodič z vlastnej viny neplní vyživovaciu povinnosť v rozsahu, ktorý by bolo možné očakávať s ohľadom na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery. V prípade záveru súdu o tom, že sú na to splnené podmienky, je potrebné prihliadať nielen na fakticky zistené príjmy, ale aj na príjmy potenciálne, za ktoré je potrebné považovať (vyšší) príjem, ktorý by povinný mohol s ohľadom na svoje schopnosti a možnosti dosahovať.

12. V prejednávanom prípade má odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie za to, že sú splnené podmienky pre určenie výživného vychádzajúc z potenciálneho príjmu otca, ktorý mohol dosahovať v prípade, ak by sa bez vážneho dôvodu nevzdal výhodnejšieho príjmu z podnikania, plnil si daňové a odvodové povinnosti riadne a včas, nezadlžoval sa rôznymi pôžičkami a nevystavoval svoj majetok riziku jeho straty v dôsledku neschopnosti splácať dlhy. Otec v konaní navyše riadne nezdokladoval všetky pôžičky, ktoré si u fyzických osôb zobral a na základe ktorých došlo následne k ujme v jeho majetkovej sfére, pričom odporkyňa v konaní spochybňovala ich existenciu a účel. Sumu 20.000 Eur, ktorú si podľa tvrdenia otec požičal od brata na pokrytie bežného chodu domácnosti je podľa názoru odvolacieho súdu neadekvátne a nemôže byť na úkor výživného pre maloleté deti, ktoré má prednosť pred ostatnými výdavkami. Taktiež je potrebné súhlasiť s názorom matky, podľa ktorého otec nemohol použiť 30.000 Eur na pokrytie bežného chodu domácnosti za obdobie 10 mesiacov. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je namieste záver o potrebe aplikácie potenciálneho príjmu pre stanovenie výšky výživného.

13. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Pri skúmaní oprávnených potrieb maloletých detí je potrebné a nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby, ktoré sa vyskytujú len niekedy, napríklad v dobe letných prázdnin. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúce bežné potreby, ale všetky potreby prospešné pre všestranný vývoj detí, teda i potreby vyskytujúce sa nepravidelne za dlhšie obdobie. K týmto odôvodneným potrebám sa musí prihliadať pri určovaní výšky výživného. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť k všetkým dôležitým okolnostiam, u každého rodiča zvlášť, prihliadnuť na vek, vyspelosť dieťaťa, prihliadnuť na nevyhnutné potreby a potreby, ktoré sú nad rámec bežných potrieb, náklady ktoré súvisia so zdravotným stavom maloletých detí, je nutné prihliadnuť na majetkové pomery oboch rodičov a následne až tak zhodnotiť možnosti, schopnosti otca ako povinného a zhodnotiť odôvodnené potreby maloletých detí.

14. Za preukázaného skutkového stavu bolo dôvodné dospieť k záveru, že výška výživného určená súdom prvej inštancie je zodpovedá zákonným kritériám.

15. Ani ďalšie odvolacie námietky otca nespochybnili vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa §387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).